

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

mardi

20-01-2004

Après-midi

dinsdag

20-01-2004

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders en Spirit</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>
<i>PLEN</i>	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>	<i>PLEN</i>	<i>Plenum (witte kaft)</i>
<i>COM</i>	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>	<i>COM</i>	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Interpellations jointes de 1

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, au ministre de la Coopération au Développement et à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "la couverture par l'Office du Ducroire de livraisons à une usine d'armes en Tanzanie" (n° 160)
- M. Roel Deseyn au ministre de la Coopération au Développement sur "la couverture, par le Ducroire, de l'exportation de machines destinées à la production de munition en Tanzanie" (n° 200)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Roel Deseyn, Fientje Moerman**, ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique

Motions 13
Orateur: **Francis Van den Eynde**

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van 1

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking en tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de verzekering door Delcredere voor leveringen aan een wapenfabriek in Tanzania" (nr. 160)
- de heer Roel Deseyn tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de verzekering door Delcredere van de uitvoer van machines voor productie van munitie aan Tanzania" (nr. 200)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Roel Deseyn, Fientje Moerman**, minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid

Moties 13
Spreker: **Francis Van den Eynde**

COMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

du

MARDI 20 JANVIER 2004

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

DINSDAG 20 JANUARI 2004

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 15.12 uur door mevrouw Annemie Neyts-Uyttebroeck, voorzitter.
La séance est ouverte à 15.12 heures par Mme Annemie Neyts-Uyttebroeck, présidente.

01 **Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking en tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de verzekering door Delcredere voor leveringen aan een wapenfabriek in Tanzania" (nr. 160)

- de heer Roel Deseyn tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de verzekering door Delcredere van de uitvoer van machines voor productie van munitie aan Tanzania" (nr. 200)

01 **Interpellations jointes de**

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, au ministre de la Coopération au Développement et à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "la couverture par l'Office du Ducroire de livraisons à une usine d'armes en Tanzanie" (n° 160)

- M. Roel Deseyn au ministre de la Coopération au Développement sur "la couverture, par le Ducroire, de l'exportation de machines destinées à la production de munition en Tanzanie" (n° 200)

01.01 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, onze interpellaties gaan toch over hetzelfde onderwerp.

Ik wil van start gaan met het feliciteren van de minister. Wij hebben een formidabele regering wat de buitenlandse politiek betreft. Ik moet eerlijk zeggen dat de verklaringen van deze regering bijna ontroeren wanneer men leest welke richting de buitenlandse politiek bij ons uitgaat. Het gaat over recht en rechtvaardigheid. Het woordje ethiek komt ook heel vaak voor. Ik weet niet goed of men daarmee moraal bedoelt of eten – van "eetiek" misschien – maar dat woordje komt in elk geval heel vaak voor. Ik heb ooit aan de minister van Buitenlandse Zaken gezegd dat hij het Jerommeke was van de buitenlandse politiek. Als ik dan toch naar stripverhalen verwijs, moet ik het in verband met de bedoelingen van onze regering in de buitenlandse politiek in feite hebben over Kuifje. U weet wel: De Blauwe Lotus; Kuifje in Congo, enzovoort. Overal staat hij aan de kant van het recht. Kuifje Bij De Sovjets is er trouwens ook nog, dat zou ik bijna vergeten. Overal staat hij aan de kant van het recht tegen het onrecht. Het is prachtig!

Als wij Ontwikkelingssamenwerking van dezelfde regering bekijken, is het zo mogelijk nog ontroender. Wij gaan naar 0,7% van het bruto nationaal product voor Ontwikkelingssamenwerking en wij hebben

01.01 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Notre politique étrangère se fonde sur le droit et la justice. On entend également souvent parler d'*éthique*. Notre coopération au développement se porte encore mieux : nous y consacrerons 0,7 pour cent de notre PNB et un véritable ministre a à présent la coopération au développement dans ses attributions. Ce ministre s'est rendu en Tanzanie au mois de septembre et s'y est pour ainsi dire immergé dans le tiers monde en compagnie d'un journaliste et d'une lectrice du quotidien *Het Nieuwsblad*. Dans un article publié le 11 décembre 2003 dans *Het Volk*, il a notamment conclu que le libre échange est fatal pour des pays comme la Tanzanie. Le ministre libéral renie son idéologie

zelfs een heuse, levensgrote, minister van Ontwikkelingssamenwerking terwijl vroeger dat departement ressorteerde onder een staatssecretaris die op zijn beurt afhing van de minister van Buitenlandse Zaken.

Men zegt mij dat de heer Verwilghen niet afhangt van de minister van Buitenlandse Zaken. Ik zeg u maar wat men mij vertelt. Ik moet u zeggen dat het gevoel van trots dat mij vervult wanneer ik zie hoe de politiek van onze regering eruitziet, nog sterker wordt wanneer ik het verslag lees van de reis die onze minister van Ontwikkelingssamenwerking in september gemaakt heeft naar Tanzania. Hij is daar als het ware – geen enkele minister heeft het voor hem gedaan, collega's – ondergedoken in de derde wereld. Hij heeft daar drie dagen met een journalist – want zonder journalist zou het niet gaan, natuurlijk – en een lezeres van de krant Het Nieuwsblad doorgebracht in het dorp van mevrouw Fausta Mwasapani. Mevrouw Fausta Mwasapani is een arme Tanzaniaanse boerin.

Uit die drie dagen heeft minister Verwilghen conclusies getrokken die ik niemand wil onthouden. Hij zegt in de krant Het Volk van 11 december 2003: “Die mensen” – het gaat over de Tanzanianen – “moeten geholpen worden. Met kennis over nieuwe landbouwtechnieken, met water en irrigatiesystemen, met opleiding en met een systeem dat eerlijke handel voor hen mogelijk maakt. Ik ga de Tanzaniaanse regering verslag doen van wat ik hier gezien en gehoord heb en ik ga de internationale gemeenschap er nogmaals op wijzen dat de zogenaamde vrije handel dodelijk is voor landen als Tanzania”.

Is dat niet ontroerend, mevrouw de voorzitter: een minister van Ontwikkelingssamenwerking die zijn eigen ideologie, de vrijhandel, afzweert ten overstaan van de problemen van de derde wereld? Ik moet zeggen dat ik daar geen problemen mee heb. U, als liberale, zult misschien een beetje aarzelen op dat vlak. Maar goed, hij is zelfs bereid zijn eigen ideologie prijs te geven ten overstaan van de derde wereld.

Dat is althans de perceptie die men ons probeert voor te schotelen. Maar dan komt de realiteit. De realiteit is dat wij niet hoeven over te gaan tot het leveren van technologie inzake landbouw en water en zo. Nee, wat doen wij? Wij leveren een munitiefabriek aan dat arm boerinnetje uit Tanzania. Wij leveren een heuse munitiefabriek met alles erop en eraan. Wij kunnen dat doen, want de wapenhandel is nu geregionaliseerd en die verdomd vervelende Vlamingen die steeds problemen maakten over wapenhandel – naar verluidt omdat de wapenhandel Waals is – kunnen nu niet veel meer zeggen, ook al beroepen zij zich op het pacifisme.

Ik moet zeggen, trouwens, dat niet iedereen die zich beroept op het pacifisme protesteert tegen de levering van die fabriek. Ik ken een belangrijke regeringspartij, sp.a, die heel vaak de pacifistische snaar betokkelt, maar die heb ik in dat debat nog niet gehoord. En spirit – dat is dat klein stukje dat aan sp.a hangt – bestaat uit superpacifisten. Elk jaar komen die rond hún IJzertoren staan, waarop mensen van mijn ideologie ooit hebben laten schrijven: “Nooit meer oorlog – no more war – plus jamais de guerre – nie wieder Krieg”. Zij zweren daar dat zij de enige echte pacifisten zijn, maar ik heb in deze zaak van spirit niets gehoord.

lorsqu'il s'agit du tiers monde.

Voilà l'image que l'on nous donne à voir. En réalité, nous ne contribuons pas à l'approvisionnement en eau ou au développement d'une technologie agricole mais bien à la construction d'une fabrique de munitions. Ce dossier avance rapidement étant donné que le commerce des armes a été régionalisé. Ceux qui en appellent au pacifisme n'ont d'ailleurs pas tous manifesté leur opposition à cet égard : c'est ainsi que je n'ai encore entendu aucune réaction de spirit.

Cette affaire concerne trois ministres. La plus courageuse, Mme Moerman, nous a été envoyée pour répondre à nos interpellations. Il apparaît que le Ducroire a approuvé le projet parce qu'il ne posait aucun problème en matière de technique d'assurance. Les représentants du gouvernement étaient – comme par hasard – absents. Le gouvernement wallon décide, le Ducroire paie et le gouvernement fédéral s'en lave les mains. Or, la région où M. Forrest – dont la réputation n'est pas irréprochable – construit cette fabrique de munitions est loin d'être paisible. A peu de distance de là, nous envoyons des troupes pour constituer une force de paix.

Je demande à la ministre de s'opposer à cette vente très controversée. Je souhaiterais également connaître la raison pour laquelle son représentant n'a pas assisté au conseil d'administration et si elle est en mesure de s'engager à ce qu'une telle situation ne se reproduise plus jamais. Le moment ne serait-il pas venu d'élaborer un code éthique pour l'Office du Ducroire?

Minister Moerman is zo vriendelijk geweest om te komen antwoorden op onze interpellaties. Dat bleek zeer moeilijk, want er waren wel drie ministers bij betrokken, maar men heeft uiteindelijk toch weer de meest moedige, een dame, gestuurd. Minister Michel is ziek en ik weet niet waar minister Verwilghen uithangt. Wanneer men dan de minister ondervraagt en zegt: "Hoe kan dat nu?", krijgt men toch een heel eigenaardig verhaal. Dan zegt de minister dat Delcredere – want daar komt het op neer: alleen via Delcredere is de verkoop van die fabriek mogelijk – het project heeft goedgekeurd, omdat – het zijn uw woorden niet, mevrouw, maar ik parafraseer ze, u moet mij maar verbeteren als ik iets fouts zeg – er verzekeringstechnisch geen vuiltje aan de lucht was. Het risico was aanvaardbaar.

Wat is dan het standpunt van de regering? Wel, de regering was er niet, als bij toeval. Er is een afgevaardigde van de minister met vetorecht in de raad van bestuur van Delcredere, maar die had die middag andere verplichtingen. Toevallig – louter toevallig, want men moet van slechte wil zijn om daar iets anders achter te durven te zoeken – waren de afgevaardigden van de andere ministers ook die middag ergens verhinderd. Het project is dus goedgekeurd.

Eens Delcredere het goedgekeurd heeft, zo zegt men ons, is er niets meer aan te doen, want de wapenhandel is geregionaliseerd. De Waalse regering zal erover beslissen en Delcredere zal betalen en klaar is Kees. Ethisch is de regering. Moreel verantwoord is zij ook. Zij wast haar handen in onschuld, terwijl er toch door een niet onbesproken figuur, de heer Forrest, een munitiefabriek wordt gebouwd in een land als Tanzania. Daar is de situatie voorlopig wel nog rustig, maar het land zit vol vluchtelingen uit gebieden waar een burgeroorlog woedt: Oost-Congo, Burundi, Rwanda, en dan heb ik het nog niet over kleinere conflicten zoals in Kenia. Ik heb zelf in het kader van een ontwikkelingsproject Tanzania bezocht en ik kan u verzekeren dat eens voorbij het Victoria-meer de regio een massa vluchtelingenkampen herbergt met mensen waarvan toch een deel ervan droomt om gewapenderhand terug te keren naar eigen land.

Met andere woorden – en dat is het laatste wat ik wil aanklagen inzake onze buitenlandse politiek – enerzijds zullen wij troepen sturen naar Oost-Congo om er, zo beweert men, een vredesleger op te richten, voor zover zoiets kan, terwijl wij anderzijds daar niet zover vandaan een munitiefabriek gaan bouwen. Het zou toch niet zo verwonderlijk zijn dat ooit die munitiefabriek, die door het Delcredere van de Belgische regering verzekerd is wat de verkoop en de opbouw betreft, munitie maakt die gebruikt wordt tegen de in het oosten van Congo aanwezige Belgische troepen?

Ik kom vandaag interpellieren, mevrouw de voorzitter, om de minister te vragen er alsnog voor te zorgen dat die zeer omstreden verkoop – zeker in Vlaanderen is die zeer omstreden – niet zou doorgaan.

Ten tweede, wil ik de minister vragen hoe het komt dat haar vertegenwoordiger niet aanwezig was op die vergadering van de raad van bestuur. Ik heb daar wel mijn eigen idee over.

Kortom, ten eerste, ik wil vragen dat men ons wil verzekeren – dat is het juiste woord bij Decredere – dat in de toekomst de mensen die aangesteld zijn om die raad van bestuur bij te wonen, dat zullen doen,

zeker wanneer het gaat over de verkoop van wapens of munitie of daaraan gerelateerde technologie.

Ten tweede en ten laatste, wil ik vragen of het niet hoog tijd wordt dat deze regering, die zo ethisch is, die zo bekommerd is om recht en moraal, een ethische code opstelt voor Delcredere. Immers, enerzijds de vrede prediken en anderzijds de verkoop van een munitiefabriek aan een land als Tanzania verzekeren, dat is compleet tegenstrijdig.

01.02 Roel Deseyn (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijn interpellatie handelt over dezelfde aangelegenheid. Ik zal niet alle feiten in extenso weergeven.. Wij weten voldoende waarover het gaat: de investering van New Lachaussée, het Luikse bedrijf, voor de bouw van een wapenfabriek in Tanzania, waarvoor Delcredere bereid is om voor een waarde van ongeveer 8.860.000 euro verzekeringen te doen. Het Waalse Gewest heeft de exportlicentie afgeleverd of moet die nog afleveren, of heeft er wel of niet een mening over – dat is zeer onduidelijk en dus hadden wij graag van u wat klaarheid gekregen omtrent de timing, de te volgen procedure en omtrent wie op wie moet wachten.

Het zou goed zijn in dat verband een en ander duidelijk te maken want deze aangelegenheid raakt uiteraard van zeer nabij de werkzaamheden van Delcredere en wij weten niet wat er gewestelijk gebeurt noch via welke beslissingsbevoegdheid de procedure moet verlopen.

Het gaat erom dat de levering van wapens aan Tanzania, en bijgevolg de bouw van die fabriek, in strijd is met heel wat juridische teksten, met heel wat wetten en internationale afspraken. Daarover had ik graag iets gezegd in het licht van deze interpellatie.

Ik denk in de eerste plaats aan onze Belgische wetgeving. In de Belgische wapenwet die wij in maart 2003 hebben herzien, staat er een artikel dat nogal duidelijk stelt dat men de aanvraag moet verwerpen indien er sprake is van strijdigheid met de externe belangen van België of met de internationale doelstellingen die België nastreeft. Ik denk dat de internationale doelstellingen die België nastreeft uitdrukkelijk door minister Michel van Buitenlandse Zaken gesteld zijn bij de bespreking van de beleidsnota's en van de budgetten. Zowel de minister van Ontwikkelingssamenwerking als de minister van Buitenlandse Zaken hebben de Belgische doelstellingen en de internationale doelstellingen toen gedefinieerd. Ik denk dat de bouw van een dergelijke fabriek allerm minst kan worden opgevoerd als in overeenstemming met het hoge ethische gehalte van de teksten die toen zijn voorgelegd en het beleid waarvoor het Belgische Parlement de budgetten heeft goedgekeurd enkele weken geleden.

Er staat ook in dat een dergelijk project geweigerd moet worden indien de uitvoer of doorvoer bijdraagt tot een klaarblijkelijke schending van de mensenrechten. Ik denk dat de haven van Dar es Salaam en de landen rond Tanzania – echt het conflictgebied bij uitstek waar onze aandacht naartoe gaat – niet méér in tegenstrijd kan zijn met dat artikel van de wet. Dat zijn feitelijke gegevens. Ook in het verleden is allerm minst aangetoond dat de garantie kon worden verkregen dat er geen sprake zou zijn van uitvoer vanuit of doorvoer via het land waar de wapens geproduceerd worden. Tot zover de Belgische wapenwet.

01.02 Roel Deseyn (CD&V): L'Office du Ducroire est disposé à assurer la construction d'une fabrique d'armes en Tanzanie par la société liégeoise New Lachaussée pour un montant de 8.860.000 euros. On ignore encore si la Région wallonne a accordé la licence d'exportation. Comment la procédure se déroule-t-elle et quel est le calendrier?

Un article de la loi sur les armes du mois de mars 2003 dispose que la demande doit être rejetée si elle est contraire aux intérêts ou aux objectifs internationaux de la Belgique. La construction de cette fabrique se démarque du caractère profondément éthique des textes que les ministres des Affaires étrangères et de la Coopération au développement nous ont présentés. Il convient également de rejeter un projet si l'importation ou le transit contribue à la violation manifeste des droits de l'homme. Les pays voisins de la Tanzanie se situent dans une zone de conflits ; la contradiction avec cette disposition ne saurait être plus évidente.

Le code de conduite européen précise qu'il ne peut être question d'investissements en armements dans des pays et des régions où ces armes peuvent entraîner ou perpétuer un conflit armé. La situation dans la région est suffisamment connue. Trois millions de personnes ont été tuées, rien qu'au Congo.

Aux termes des directives de l'OCDE pour les entreprises multinationales, les investissements à l'étranger doivent contribuer au progrès

Er is ook de Europese gedragscode die wij zo goed als volledig hebben geïntegreerd in onze wapenwet. Daarin wordt nog meer gespecificeerd dat er geen sprake kan zijn van wapeninvesteringen in landen en gebieden waar die wapens een gewapend conflict kunnen veroorzaken of kunnen in stand houden. Ik hoef geen tekeningetje te maken van de situatie en van de recente gebeurtenissen die zich de jongste jaren in die regio hebben afgespeeld. Onder andere waren er meer dan 3 miljoen doden in Congo door gewapende conflicten. Heel duidelijk is er volgens die gedragscode – het is geen kwestie van een hoogverheven juridische interpretatie – sprake van een duidelijke strijdigheid.

Wij zouden eigenlijk nog een stap verder kunnen gaan als wij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen mee in het debat zouden betrekken. Gezien de investeringen van dat Belgische bedrijf in het buitenland is daar duidelijk sprake van. Wij zien dan dat die investeringen zouden moeten bijdragen tot de economische en sociale vooruitgang van het land of de lokale gemeenschap. Ik kan geen landen of gebieden opnoemen waar wapens of wapenfabrieken gezorgd hebben voor enige sociale vooruitgang, of het zou moeten gaan over een stukje tewerkstelling, wat zeker niet opweegt tegen ethische bezwaren en het vele menselijke leed van de slachtoffers. Dat zijn ook concrete uitwassen van dergelijke praktijken. Ik heb het cijfer voor Congo al genoemd.

Laten wij ook eens denken aan de internationale verdragen die België heeft ondertekend. Het is eigenlijk schrijnend maar wij moeten vaststellen dat in het recente verleden Tanzania – in 1991 als ik mij niet vergis – het internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind ondertekend heeft. België is pas gevolgd in 1992. Wat staat er onder meer in dat internationale verdrag? Dat wij ons verplichten ons maximaal in te zetten voor de rechten van het kind. Maar tevens hebben wij de plicht kinderen te beschermen wanneer hun rechten geschonden worden. Men kan dat argument zeker bijtreden wanneer men ziet wat Human Rights Watch vertelt over de huidige situatie in Tanzania waar nog steeds kindsoldaten gerekruteerd worden voor de strijdende partijen in onder meer de Democratische Republiek Congo. Die kindsoldaten worden voor allerlei taken ingezet waarvoor kinderen zeker niet horen te worden ingezet. Het is zeker niet in het belang van het kind soldaat te zijn. Het is ook allerminst in het belang van het kind dat onze regering ertoe bijdraagt het soldaat kan zijn.

Wij hebben nog vele andere argumenten, gezagsargumenten. Ik denk aan het regeerakkoord van juli jongstleden waarin zo werd beklemtoond dat aan die conflicten in die regio van Afrika een einde moet worden gesteld en waarin gezegd werd dat wij ons maximaal zouden inzetten voor politieke oplossingen en alle kanalen zouden openhouden voor een dialoog. Daarvoor moesten wij een bijzondere inspanning doen. Als wij een kredietverzekering toekennen voor een wapenfabriek is dat allerminst “inspanningen doen.” Integendeel, men maakt zo van de eigen woorden een lachertje, men neemt zichzelf niet ernstig, men lacht zichzelf uit, men neemt zijn eigen beleid niet ernstig. België wordt zo voor schut gezet in de internationale context.

U, mevrouw de minister, hebt – wij hebben gisteren nog opnieuw de beelden kunnen zien – met veel plezier de eed afgelegd bij zijne majesteit de Koning. Misschien kan hij met de woorden van zijn

économique et social du pays ou de la communauté locale. Si les armes ou les usines d'armement peuvent créer un peu d'emploi, ceci est toutefois sans commune mesure avec le mal qu'elles occasionnent.

Selon la convention internationale des droits de l'enfant, nous devons protéger les enfants lorsque leurs droits sont bafoués. En Tanzanie, on recrute toujours des enfants soldats.

L'accord de gouvernement souligne l'importance de mettre un terme aux conflits en Afrique centrale, et il demande un effort particulier à cette fin. Cette assurance crédit peut difficilement être considérée comme allant dans ce sens. Dans son message de nouvel an, le Roi a déclaré que contribuer à la paix en Afrique centrale et au Congo était une priorité.

Selon le ministre de l'Intérieur de la Tanzanie, il est impossible d'exclure le trafic d'armes.

Cette pratique va à l'encontre des déclarations du gouvernement. Les livraisons d'armes dans cette région sont contraires à la loi sur les armes et au code de conduite européen. Ces livraisons ne ressortissent donc pas exclusivement aux compétences des Régions.

A l'occasion de la campagne des lles de paix, on pourra vérifier à quel point la situation en Tanzanie préoccupe M. Verwilghen. Il peut à présent prendre ses responsabilités.

Selon l'OCDE, les assurances crédits sont interdites dans le cadre d'accords internationaux.

Outre le fait que cette pratique est répréhensible d'un point de vue juridique, elle est également condamnable sur le plan moral. Je pense qu'avec un peu de bonne

nieuwjaarsboodschap of zijn kerstboodschap enig licht brengen in dat dossier, want hij zei: het is absoluut een prioriteit dat wij blijvend alle inspanningen doen en dat wij onze politieke krachten gaan bundelen om precies in Centraal Afrika en in de Republiek Congo alles te doen wat kan bijdragen tot de vrede.

Ook het beleid van Tanzania zegt dat indien dergelijke investeringen zouden doorgaan, de illegale handel in wapens, onder meer tussen Congo en Tanzania, in de huidige context allerminst kan vermeden worden. Dat zegt de minister van Binnenlandse Zaken van Tanzania.

Ik vind het bijzonder jammer dat de praktijk zo haaks staat op de grote woorden van de regering. Men verstopt zich wel achter het argument dat het voor een stuk een gewestelijke bevoegdheid zou zijn, en dat is het ook voor een stuk, maar niet volledig. Wapens voor Centraal-Afrikaanse landen als Rwanda, Congo, Burundi – het is zo goed als zeker dat zij zullen uitzwerven naar daar – zijn volledig strijdig met onze wapenwet, met de Europese gedragscode. De wet wordt niet alleen naar de letter geschonden maar zeker naar de geest. Ik denk dat daar weinig discussie over kan bestaan.

Wij hebben trouwens in het verleden al gezien hoe gemakkelijk het was dat met logistieke instrumenten als kleine transportvliegtuigen wapens van Belgische oorsprong van het bedrijf New Lachaussée ingang konden vinden in de buurlanden. Dan zie ik minister Verwilghen – met alle respect – in communiqués en kranteninterviews waarnaar al is verwezen verklaren: “Het evenwicht is o zo broos in de regio. Wij moeten er alles aan doen opdat het broze evenwicht niet zou verbroken worden, opdat er vrede kan heersen en er minder gewapende conflicten zijn.” Dan zie ik minister Verwilghen weer als de reddende engel in het land Tanzania opgevoerd worden in de media – zo ook in De Laatste Show – en dan krijg ik een brief in mijn bus – en velen met mij – waarin staat: “Marc Verwilghen, de redder van Tanzania ondersteunt maximaal Vredeseilanden.” Ik zou graag het overschrijfformuliertje aan de regering ter compensatie overhandigen.

Wat staat er nog in die brief? “Marc is er absoluut van overtuigd dat wij het niet kunnen verantwoorden langs de kant van de weg te blijven staan.” En, zo zegt Vredeseilanden, hij heeft een heel goede band opgebouwd en “Marc is heel overtuigd van de goede zaak in Tanzania.” Er staat ook letterlijk: “Marc kan zijn verantwoordelijkheid nemen als minister.” Het is zijn bevoegdheid. Marc, uw goede collega van dezelfde ideologie als u, mevrouw de minister, en als van zusterpartij MR van minister Michel, kan het: hij wordt ook gesteund door Vredeseilanden. Er zijn geen argumenten meer om zich verder achter te gaan verbergen.

OESO zegt trouwens dat kredietverzekeringen allerminst zijn toegelaten binnen het kader van de internationale afspraken. Ik zou dus kunnen zeggen: er is niet alleen een juridische verwerpelijkheid – op basis van vele zaken: VN-resoluties, internationale verdragen, Europese richtlijnen, Belgische wetten en diverse akkoorden – maar er is ook een morele verwerpelijkheid. Eigenlijk kan men, met wat goede wil, zich daartegen verzetten. Bepaalde ministers hebben een vetorecht via hun vertegenwoordiger. Het zal geen toeval zijn dat bepaalde ministers geen vertegenwoordiger hebben willen aanduiden, zodat de status ervan beperkt was tot die van waarnemer, en ook niet dat anderen hun kat hebben gestuurd. Dat is zeker te betreuren. Dat

volonté politique, il n'est pas impossible de faire machine arrière. En effet, de telles interventions remettent en cause toute la politique étrangère de la Belgique. Comme l'a indiqué M. Michel, les délégués ministériels peuvent bloquer des dossiers contraires à la législation, au règlement d'ordre intérieur ou aux intérêts de l'Etat. C'est le moment idéal pour imposer le respect de la résolution relative à la prévention des conflits adoptée sous la législature précédente.

Qu'en est-il précisément du dossier tanzanien? L'assurance crédit a-t-elle été accordée et combien de temps restera-t-elle valable? Quelle procédure l'Office du Ducroire doit-il suivre? Quand l'Office du Ducroire se mettra-t-il à examiner les dossiers de ventes d'armes sur une base éthique? Au sein du gouvernement, quel ministre est-il responsable de l'attitude générale dans ce dossier? Les ministres de l'Economie et des Affaires étrangères se sont-ils concertés dans ce dossier? Le ministre est-il soumis à des pressions de la part des entreprises dans d'autres dossiers de ventes d'armes?

had kunnen vermeden worden. Ik durf zelfs zeggen: met wat goede politieke wil is het nog niet te laat.

Omdat dat alles precies zo haaks staat op het Belgisch buitenlands beleid – dat wij van CD&V eerder genegen waren, wat wij ook voldoende hebben laten merken in andere vergaderingen want wij kunnen een eind meegaan met dat beleid van dialoog en politieke oplossingen – wordt het beleid door dergelijke interventies op de helling gezet. Ik denk dat wij de resolutie over conflictpreventie die wij hebben aangenomen in de vorige legislatuur nu maar eens moeten hardmaken. Wij moeten er gevolg aan geven. Wij moeten consequent zijn met de beleidsnota van minister Michel. Minister Michel heeft in een vorige verklaring gezegd: “De ministeriële afgevaardigden kunnen een opschorting vragen van dossiers die zij in strijd achten met de wetgeving, het huishoudelijk reglement of de belangen van de Staat.” Wel, ik denk dat elk van die drie argumenten op zich kan worden ingeroepen om het dossier verder te blokkeren.

Ter afronding, mevrouw de minister, heb ik wat punctuele vragen voor u die hier spreekt namens de regering van wie wij verdere demarches in dat dossier verwachten. Ik denk niet dat wij voldoening kunnen nemen met een vaag antwoord of met een afschuiven van de zaak naar de Gewesten omdat het dossier niet echt een ethische implicatie zou hebben op het federale niveau en u zich daarom niet over het argument zou moeten uitspreken. Ik denk dat ik voldoende heb kunnen aantonen, met juridische en andere argumenten, dat er wel iets voor te zeggen valt dat de federale regering verdere stappen onderneemt en minstens een koerswijziging maakt om zichzelf geloofwaardig te houden en bij te dragen tot een beter buitenlands beleid. Ik heb dan ook enkele punctuele vragen voor u opgesteld, mevrouw de minister.

Wat is de precieze stand van zaken in het Tanzania-dossier? Is die kredietverzekering toegekend? Wellicht is dat zo. Hoelang geldt zij? Wat is de timing? Wat is de verhouding tot de licentie en het tekenen van de overeenkomst in de raad van bestuur van Delcredere? Welke stappen zijn daar gezet? Wat is daar de te volgen procedure? Want er is nogal een kloof tussen het ethische aspect van de licentie die moet worden toegekend, gewestelijk, en het toekennen van de kredietverzekering door de federale autoriteiten. Wat is de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Economie? Er kon een veto gesteld worden. Ook de minister van Ontwikkelingssamenwerking kon dat doen. Ik zou eigenlijk graag weten wie nu de politieke verantwoordelijkheid op zich neemt in dat dossier? Wie is uiteindelijk verantwoordelijk in de Belgische regering, niet alleen voor die kredietverzekering – maar geef ons daarop al een duidelijk antwoord – maar ook voor de algemene houding in dat dossier? Waar blijft de ethische toetsing van de wapenhandeldossiers binnen Delcredere? Is dat ook de mening van de eerste minister als aanvoerder van de regeringsploeg? Wat is het algemene standpunt? En welke criteria worden terzake nu door de minister gehanteerd?

In het verleden hebben wij de Nepal-kwestie gehad. Toen was er nog overleg tussen de minister van Economie en die van Buitenlandse Zaken en anderen. Is er over dat dossier overleg geweest tussen de verschillende bevoegde ministers, tussen die van Economie en Buitenlandse Zaken? Geldt dat ook voor andere gevoelige dossiers die nog op de agenda staan van Delcredere? Ik heb in het verleden al

opgeroepen tot een betere screening, precies om de afwezigheid van de vertegenwoordigers van de minister in de raad van bestuur van Delcredere in het vervolg te vermijden. Werd de minister benaderd door New Lachaussée ten gunste van het dossier? Wij krijgen daar zeer tegenstrijdige signalen over in de pers. Minister Michel zegt dat hij daar helemaal niets mee te maken heeft. In de pers zegt men dat er contacten zijn geweest met het kabinet. Er blijken enkele ontmoetingen te zijn geweest. Dat wordt dan weer ontkend of herleid tot een telefoontje. Kortom, er wordt zeer verwarrend over gecommuniceerd. Het zou goed zijn daarover enige duidelijkheid te verkrijgen.

Ervaart de minister druk vanuit de bedrijfswereld in andere wapenhandeldossiers? Zal de hervorming van Delcredere in dat opzicht worden bijgestuurd? Ik herinner mij de interventie van december, in het holst van de nacht, toen noch minister Michel noch minister Verwilghen aanwezig waren, waarop de heer Simonet antwoordde: "Die hervorming zal eerder geënt zijn op ethische en sociale toetsen en de minister van Ontwikkelingssamenwerking zou daar een grotere rol in te spelen hebben". Ik denk dat het meer dan ooit nodig is – gezien in het licht van dit dossier – daar wat uitleg over te krijgen.

Is er misschien bewust niemand naar die raad van bestuur gestuurd? Er zijn nochtans indicaties dat men goed op de hoogte was van de implicaties. De NGO's hebben vooraf contacten gehad met uw kabinet. Een deel van de pers was er ook op gesprongen.

Wat de parlementaire controle betreft – zo komen wij bij ons terecht – kan men, om dergelijke problemen te vermijden, het inzagerecht misschien enigszins uitbreiden. Tot zover mijn interpellatie, mevrouw de minister.

01.03 Minister **Fientje Moerman**: Mevrouw de voorzitter, ik zal een gezamenlijk antwoord verschaffen op de beide interpellaties. Als ik het goed begrepen heb, was de interpellatie weliswaar gericht aan mijzelf, aan de heer Verwilghen en aan de heer Michel, terwijl de interpellatie van de heer Deseyn gericht was aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking.

Ten eerste, inzake het gebruik van het vetorecht in de raad van bestuur van de nationale Delcredere dienst van 16 december 2003 geef ik een eerste precisering. Dat is meteen een antwoord aan de heer Van den Eynde. Wat het vetorecht betreft waarover het geachte lid spreekt, bepaalt artikel 16 van de wet op de nationale Delcredere dienst dat de ministeriële afgevaardigden bij de beraadslagingen de beslissing kunnen schorsen "indien zij die in strijd achten met de wetten, het inrichtingsreglement of met 's Rijks belangen." De ministeriële afgevaardigden op de raad van 16 december 2003 waren de heer F. Godts, vertegenwoordiger van de minister van Financiën en de heer P. Reynders – niet te verwarren met de minister – als vertegenwoordiger van de eerste minister. Geen van beide ministeriële afgevaardigden heeft een schorsing gevraagd maar zoals bekend voorziet de programmawet van 2002 erin dat de eerste minister in de toekomstige raad van bestuur van Delcredere geen vertegenwoordiger meer zal hebben. In de plaats daarvan zal de minister van Overheidsbedrijven vertegenwoordigd zijn.

01.03 **Fientje Moerman**, ministre: L'article 16 de la loi relative à l'Office national du Dueroire prévoit que les représentants ministériels peuvent suspendre une décision si elle est contraire à une loi, au règlement ou à l'intérêt du pays. Lors du conseil d'administration du 16 décembre, le ministre des Finances et le premier ministre étaient représentés. Aucun des deux représentants n'a demandé de suspension.

A l'avenir, le représentant du premier ministre sera remplacé par un représentant du ministre des Entreprises publiques.

Compte tenu de certaines circonstances, je n'étais pas représentée moi-même à la date indiquée. Par conséquent, mon représentant n'a pas été en

Ikzelf, als minister van Economie, was op de raad van 16 december niet vertegenwoordigd. Mijn vertegenwoordiger was er niet. Die was verhinderd en heeft mij daar achteraf van ingelicht. Dat heb ik u ook gezegd in mijn antwoord in plenaire vergadering. De vertegenwoordiger van de minister van Economie heeft dus geen standpunt kunnen innemen bij de bespreking van dat dossier.

Inzake het haaks staan van de levering van een fabriek op de officiële Belgische vredespolitiek – uw derde vraag, mijnheer Van den Eynde – geef ik u een precisering van de inhoud van het contract. Het gaat om de levering en de supervisie van de montage van een fabricagelijijn voor munitie, waarbij inbegrepen de technische training en de technische bijstand. De raad van bestuur van de Delcredere dienst maakt de herverzekering afhankelijk van de afgifte van een wapenexportvergunning, wat in deze specifieke zaak toekomt aan de regering van het Waalse Gewest. Voor zover men mij tot dusver heeft meegedeeld is daarover nog geen beslissing genomen.

Wat de toetsing door Delcredere betreft, gaat het om een louter technische toetsing, met name inzake het verzekeringsrisico, en geen politieke. De raad van bestuur van de nationale Delcredere dienst heeft op 9 december het volgende beslist. Ik lees het u in het Frans omdat ik het citaat uit de notulen in het Frans heb.

"L'examen du Ducroire doit donc se situer au niveau purement technique et non au niveau de l'opportunité politique. Par ailleurs, rappelons que le Ducroire respecte dans tous les cas la législation en matière de licence d'exportation et de ce fait l'opportunité politique d'une exportation, puisque aucune police d'assurance n'est jamais émise sans production au Ducroire d'une copie de la licence par l'exportateur".

De beslissing van de raad van bestuur van de Delcredere dienst vermeldt bovendien de uitspraak die vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel deed tijdens de parlementaire werkzaamheden bij de totstandkoming van de bijzondere wet van 12 augustus 2003. Hij verklaarde toen het volgende. Excuseer mij maar het gaat nogmaals om een citaat in het Frans.

"Il n'appartient pas à l'Office national du Ducroire, institution fédérale à vocation économique, de vérifier la politique d'une Région par rapport à la législation sur l'importation, l'exportation et le transit d'armes. Il n'appartient pas à une institution fédérale d'apprécier la politique des Régions".

Dat was dus de beslissing van de raad van bestuur van de nationale Delcredere dienst op 9 september. De politieke toetsing ligt dus met andere woorden bij het desbetreffende Gewest dat de exportlicentie

mesure de prendre position.

On me demande si cette livraison n'est pas en contradiction avec la politique de paix officielle de la Belgique. Le contrat comprend la livraison et la supervision d'une ligne de fabrication de munitions ainsi que la formation et l'assistance techniques. Le conseil d'administration du Ducroire conditionne la réassurance à l'octroi d'une licence d'exportation délivrée par la Région wallonne. Celle-ci n'a pas encore pris de décision. Le Ducroire analyse uniquement le risque d'assurance et n'évalue pas la situation politique. Voici la décision du conseil d'administration consignée au procès-verbal.

"Het onderzoek van de Delcredere moet dus louter technisch zijn en niet peilen naar de politieke opportuniteit. Delcredere leeft steeds de wetgeving inzake de uitvoervergunningen en bijgevolg de politieke opportuniteit van een uitvoer na aangezien geen enkele verzekeringspolis wordt toegekend zonder dat op Delcredere een afschrift van de vergunning door de exporteur wordt bezorgd."

Dans la décision du conseil il est également fait référence à la déclaration faite par le ministre Michel lors du débat parlementaire sur la loi spéciale du 12 août 2003.

"Het is niet de taak van de Nationale Delcredere dienst, een federale instelling met een economische opdracht, om het beleid van de Gewesten te toetsen aan de wetgeving inzake de in-, uit- en doorvoer van wapens. Een federale instelling mag het beleid van de Gewesten niet beoordelen."

Voilà ce que l'Office national du Ducroire a décidé le 9 septembre. La Région qui délivre la licence

aflevert.

Wat uw interpellatie betreft, mijnheer Deseyn, u richt zich tot de minister van Ontwikkelingssamenwerking. Ik antwoord dus in plaats van mijn collega, de heer Verwilghen. Heb ik goed begrepen dat u vraagt aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking of hij werd benaderd in die zaak? Daar kan ik niet op antwoorden want ik ben niet de minister van Ontwikkelingssamenwerking. Ik kan u wel in eigen naam zeggen dat ik niet door bedrijven benaderd werd in die zaak.

01.04 Roel Deseyn (CD&V): Mijn vraag geldt in het algemeen. De minister van Buitenlandse Zaken heeft toch zeer verward gecommuniceerd over het wel of niet benaderd zijn en het lobbyen door het Luikse bedrijf. Ik trek die vraag door.

01.05 Minister Fientje Moerman: Mijnheer Deseyn, ik geef het antwoord zoals ik het ken: bij mijn weten niet. Ik ben zeker niet benaderd.

Hebt u nog vragen gesteld die ik niet heb beantwoord? Ik denk dat ik ze allemaal heb beantwoord. Er was ook de historie van de samenstelling van de raad van bestuur van de nationale Delcredere dienst. U weet waarschijnlijk dat dit een saga is die al aansleept sinds 4 april 2000 toen de mandaten na 5 jaar afliepen. Sindsdien is er een discussie over de vernieuwing van de raad. De voogdijminister, vice-eerste minister Vande Lanotte, beoogt opnieuw de raad samen te stellen. Hij heeft aan minister Verwilghen gevraagd een bestuurder plus een plaatsvervanger voor te dragen voor de nieuwe raad van bestuur.

Collega Verwilghen antwoordt daarop: "Ik duid onmiddellijk" – 4 oktober 2003 – "mijn afgevaardigden aan." Ook aan mij, minister van Economie, Fientje Moerman, werd op 19 september 2003 gevraagd om twee maal twee leden aan te duiden. Ook ik heb daarop geantwoord. Nu is het wachten op de beslissing van de voogdijminister terzake om de raad van bestuur van de nationale Delcredere dienst opnieuw samen te stellen. Tot nu toe is dat niet gebeurd.

01.06 Roel Deseyn (CD&V): Wie is de voogdijminister?

01.07 Minister Fientje Moerman: Johan Vande Lanotte, dat heb ik daarnet gezegd.

01.08 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik dank eerst en vooral de minister voor haar antwoord.

Ten eerste, ik wil toch laten opmerken dat wanneer een afgevaardigde van de regering of a fortiori een afgevaardigde van de eerste minister een volmacht heeft om een schorsing van een bepaalde zaak in de raad van bestuur van Delcredere op te leggen wanneer bijvoorbeeld – en ik citeer – "s Rijks belang in het gedrang komt", dat in dit geval had kunnen gebeuren. Het is niet in het belang van het Rijk – om dat woord nog eens over te nemen – dat wij de export verzekeren van een wapenfabriek, daar waar dit toch haaks staat op de algemene politiek van de regering van dit land.

d'exportation est chargée du contrôle politique.

Je ne puis répondre à la question de savoir si le ministre de la Coopération au développement a été approché par le secteur des entreprises. En tout état de cause, je n'ai, pour ma part, pas été approchée.

01.04 Roel Deseyn (CD&V): Ma question avait une portée plus générale.

01.05 Fientje Moerman, ministre: Je n'en ai en tout cas pas connaissance.

La composition du conseil d'administration de l'Office national du Ducroire sera modifiée. Le ministre de tutelle, M. Vande Lanotte, a demandé au ministre Verwilghen ainsi qu'à moi-même de présenter chacun un administrateur et un suppléant. C'est désormais chose faite.

Ten tweede, ik was ervan overtuigd dat verzekeringstechnisch – ik meen dat ik dat trouwens gezegd heb – dat dossier wel in orde was. Het zou maar erg zijn als ook hier alles mank zou lopen. Daar was ik dus van overtuigd. Men heeft dat risico waarschijnlijk goed berekend. Ik ga ervan uit dat men bij Delcredere nog altijd handelt – mevrouw de minister, u kent de uitdrukking – als een goed huisvader. Zolang het tegenovergestelde niet bewezen is, blijf ik daarvan overtuigd. Maar, politiek blijft het natuurlijk totaal fout zitten. Het is naar mijn bescheiden mening vrij gemakkelijk in deze situatie om het even wat te doen. Immers, de regionale regeringen kunnen beslissingen nemen terwijl de federale regering haar handen in onschuld wast. Tegelijkertijd verzekert de federale regering – Delcredere hangt af van de federale regering – die operatie. Weer wast de federale regering haar handen in onschuld want zij zegt: er is niets opgelegd aan Delcredere dan dat de zaak technisch in orde zou zijn. Met andere woorden, ik vrees dat die situatie nog lang kan duren.

Daarom heb ik ook een motie ingediend, waarin ik onder meer aandring op een ethische code voor Delcredere.

01.09 Roel Deseyn (CD&V): Mevrouw de minister, ik wil in eerste instantie peilen naar wat uw standpunt was als lid van de regering. Wij hebben het standpunt van andere ministers gehoord maar uw vertegenwoordiger was daar niet aanwezig. U zegt: ik heb geen standpunt kunnen innemen, toen. Maar wat is dan nu uw standpunt, als minister van Economie? Dat antwoord is ook interessant. Er is blijkbaar geen communicatie geweest. Is er dan geen screening van de agenda's geweest? Is er dan geen contact geweest met de NGO's, zoals zij beweren? Zij beweren toch dat zij u vooraf hebben gebriefd over de pijnlijke consequenties van de goedkeuring van zo'n dossier. Als de vertegenwoordiger door zijn drukke agenda niet aanwezig kon zijn, moest er toch een oplossing gezocht worden zodat men minstens een schorsing kon bekomen. Dat zou getuigd hebben van politieke moed en van correct handelen.

Ik denk dat de rol van de federale regering in deze ook niet kan worden onderschat. In de wapenwet staat een aantal zaken, waaronder minimumeisen voor de Gewesten en algemene richtlijnen die zij verder in hun instellingen en ethische begeleidingsgroepen moeten uitwerken. De Gewesten kunnen zich niet boven die wet stellen, dus ik denk dat wij daarop nog verder moeten doorgaan. U zegt dat het sinds 2000 wat mank loopt bij de Delcrederedienst. Die is zeker niet snel en efficiënt en dat is toch te betreuren in een modelstaat. Het is jammer dat dit een argument moet zijn, dat er geen standpunt kon worden ingenomen in zo'n humaan dossier en dat dit niet geleid heeft tot een schorsing.

Inzake de parlementaire controle en het inzagerecht in dergelijke dossiers – die toch zeer nauw gelieerd zijn aan het Belgische imago in het buitenland en aan het beleid dat wij kunnen voeren – hebt u zich nog niet uitgesproken. Ik denk dat wij in de toekomst absoluut moeten komen – en wij willen daarbij constructief zijn want wij moeten natuurlijk de bevoegdheden van de Gewesten respecteren en wij kunnen de klok niet terugdraaien – tot het dringend oprichten van een federale cel die precies de infobundels van de respectievelijke vredesinstellingen – al dan niet in de vorm van een ethische commissie of een begeleidingscommissie – moet coördineren. Er moet toch nog enigszins een federale coördinatie zijn. Wij moeten absoluut vooruit in

01.09 Roel Deseyn (CD&V): Je me demande quelle position adopte la ministre dans cette affaire. Si elle avait au moins suspendu la décision, elle aurait fait preuve de courage politique. La loi sur les armes pose aux Régions des conditions minimales qu'elles sont tenues de respecter. Une forme de coordination fédérale est aujourd'hui une nécessité. Je songe à une cellule qui centralise les informations des instituts pour la paix. Je ne veux pas, de la sorte, refédéraliser l'exportation des armes. Par ailleurs, j'estime qu'il faut accroître le contrôle parlementaire sur les exportations d'armements.

L'Office du Ducroire fonctionne mal. Malgré ses grands principes moraux, le ministre des Affaires étrangères a fait, depuis le début, comme si ce dossier n'existait pas alors qu'il est en contradiction avec notre politique extérieure.

dat dossier. Wij zouden het kunnen samenvatten als een zeer pijnlijk Belgisch dossier maar ik denk dat wij hier duidelijk geconfronteerd worden met een nieuwe missie voor deze regering. Er is allerm minst een punt gezet achter het dossier. Als dergelijke praktijken voortduren staat dat zo duidelijk haaks op het Belgische buitenlands beleid dat wij verdedigen en dat wij willen voeren, dat wij in een pijnlijke impasse zitten. Er moet absoluut een stuk federale coördinatie komen voor wij naar een verdere scheiding gaan. Wij leven nu eenmaal in deze staatsstructuur. Dus zal de federale overheid haar verantwoordelijkheid moeten opnemen.

Het zou een beetje te gemakkelijk zijn om te zeggen: wij geven de minister van Ontwikkelingssamenwerking weer een grotere rol en wij draaien de klok wat terug. Ik denk dat dit politiek onrealistisch is en misschien ook niet wenselijk, maar wij moeten het probleem dan ook niet afschuiven op die minister zoals dat in het verleden en de jongste maanden misschien door sommigen van uw collega's is gedaan. De minister van Buitenlandse Zaken heeft – met al zijn grote ethische principes – vanaf de eerste week er zijn handen van afgetrokken. Dat is een beetje te goedkoop. Ik denk dat wij moeten doorgaan met de federale coördinatie van dergelijke dossiers. Als wij een ding leren is het dat er een betere screening moet komen van wat op de agenda komt van de raad van bestuur van Delcredere, en een groter inzage recht voor de parlementaire democratische controle.

01.10 Minister **Fientje Moerman**: De heer Deseyn heeft een verder specificering gevraagd van mijn standpunt. Ik heb mijn standpunt nochtans duidelijk weergegeven: dat is het standpunt van de regering. Op 9 september 2003 heeft de raad van bestuur van de nationale Delcredere dienst beslist voor militaire aankopen waarvoor de herverzekering wordt gevraagd louter de technische aspecten te onderzoeken en niet meer zoals voorheen een prelabel politiek advies te vragen aan de federale minister van Buitenlandse Zaken of van Buitenlandse Handel. Die beslissing drong zich op ingevolge de regionalisering van de afgifte van wapenexportlicenties, of met andere woorden ingevolge de bijzondere wet van 12 augustus 2003. Wel is het zo dat de nationale Delcredere dienst alleen de polis afgeeft als er een kopie van de wapenexportlicentie aan de nationale Delcredere dienst werd voorgelegd door het bevoegde Gewest.

Met andere woorden – ik herhaal wat ik daarnet al heb gezegd – de politieke toetsing ligt bij het bevoegde Gewest na de regionalisering door de bijzondere wet van 12 augustus 2003.

01.11 **Roel Deseyn (CD&V)**: Mevrouw de minister, dank u voor dat antwoord maar u begrijpt dat wij dat niet kunnen (...)

Mag ik nog één ding zeggen, tot slot? Als de federale overheid zich blijft binden door allerlei internationale verdragen, door overeenkomsten met de OESO en door allerlei protocollen en VN-verdragen en als dan de Gewesten allemaal doodleuk negeren wat op federaal niveau onderhandeld is, blijven wij ons voort belachelijk maken. Het ethische moet dus ook verdisconteerd worden in de federale beslissing, anders zitten wij in een Belgische impasse met zeer pijnlijke humane gevolgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Deseyn, dat is al uw tweede repliek. Normaal hebt u slechts recht op één repliek net als alle andere collega's. U hebt een gemotiveerde motie ingediend. Het is natuurlijk uw

01.10 **Fientje Moerman**, ministre: Mon point de vue est celui du gouvernement. Le 9 septembre, le conseil d'administration du Ducroire a décidé de n'examiner que les aspects purement techniques et de ne pas demander un avis politique préalable au ministre. La Région compétente doit toutefois pouvoir produire une licence d'exportation, mais c'est donc elle qui assurera désormais le contrôle politique.

01.11 **Roel Deseyn (CD&V)**: Les autorités fédérales prennent des engagements dans le cadre de toute une série de protocoles et de traités internationaux louables, dont les Régions peuvent ignorer purement et simplement. Nous nous couvrons ainsi de ridicule. Nous ne pourrions sortir de cette impasse qu'en tenant compte de l'aspect éthique à chaque niveau.

verantwoordelijkheid verdere initiatieven te ontplooiën op basis van wat u hebt gehoord.

Ik had ook een gewone motie gekregen.

01.12 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik heb ook een motie ingediend.

De **voorzitter**: Dat klopt. U hebt dat zelf al gezegd, maar de heer Deseyn heeft ook een gemotiveerde motie ingediend en dus vermeld ik dat nu.

Motions

Moties

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.
Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Francis Van den Eynde et est libellée comme suit:

“La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde et Roel Deseyn

et la réponse de la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique,

demande au gouvernement

- de faire en sorte, avant qu'il ne soit trop tard, que la vente controversée d'une usine de munitions à la Tanzanie ne soit pas assurée par l'Office du Ducroire;
- de veiller à ce que les représentants des ministres assistent toujours aux réunions du conseil d'administration de l'Office du Ducroire, en particulier lorsque l'assurance de ventes d'armes ou de munitions ou encore de technologie liée à l'armement et aux munitions est à l'ordre du jour;
- d'instaurer d'urgence un code éthique pour l'Office du Ducroire.”

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Francis Van den Eynde en luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde en Roel Deseyn

en het antwoord van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid,

vraagt aan de regering

- vooralsnog er voor te zorgen dat de omstreden verkoop van een munitiefabriek aan Tanzania niet door de Delcreditedienst verzekerd zou worden;
- er op te letten dat de vertegenwoordigers van ministers steeds de vergaderingen van de raad van bestuur van de Delcreditedienst zouden bijwonen en dit zeker wanneer de verzekering van wapen- of munitieverkoop of aan wapen en munitie gerelateerde technologie aan de agenda staat;
- dringend een ethische code voor de Delcreditedienst in te voeren.”

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Roel Deseyn et est libellée comme suit:

“La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde et Roel Deseyn

et la réponse de la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique,

demande au gouvernement

- d'intégrer la dimension éthique de la politique étrangère dans l'évaluation par le Ducroire des dossiers sensibles d'exportation d'armes de façon à mettre la politique d'exportation en concordance avec une politique étrangère éthique;
- de suspendre l'assurance crédit de New Lachaussée.”

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Roel Deseyn en luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde en Roel Deseyn

en het antwoord van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid,

vraagt de regering

- bij de afweging van gevoelige wapenexportdossiers in Delcredere de ethische dimensie van het buitenlands beleid op te nemen zodanig dat het exportbeleid in overeenstemming is met het ethisch buitenlands beleid;
- de kredietverzekering voor New Lachaussée alsnog op te schorten."

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Sabien Lahaye-Battheu et Josée Lejeune et par MM. Cemal Cavdarli et Mohammed Boukourna.

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Sabien Lahaye-Battheu en Josée Lejeune en door de heren Cemal Cavdarli en Mohammed Boukourna.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.
Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Collega's, mag ik u erop wijzen dat wij morgenmiddag om 14.30uur een gedachtewisseling hebben met de heer Pfirter, de directeur-generaal van de Organisatie voor het Verbod op chemische Wapens. Ik hoop dat dan alle pacifisten onder u, en liefst nog enkele anderen, in grote getale aanwezig zullen zijn.

01.13 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik wil mij daarvoor nu al graag verontschuldigen. Ik ben voorzitter van de commissie voor de Infrastructuur die morgen de eerste minister ontvangt. Zelfs ik kan mij niet in tweeën snijden.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.54 uur.
La réunion publique de commission est levée à 15.54 heures.*